

BÖLÜM 10

GELENEKSEL KÜLTÜR MİRAS ÜRÜNÜ ALEPPO SOAP (DEFNE SABUNU)'UN TURİSTİK ÜRÜNE YOLCULUĞU

Nihat DEMİRTAŞ
Fulin Başak ÖZTÜRK
Dilara DİBOOĞLU

GİRİŞ

İkinci dünya savaşı sonrasında yaşanan ulaşım ve telekomünikasyon teknolojisindeki gelişmeler sonucunda uluslararası ilişkilerin artmasıyla birlikte turizm de hızla gelişmeye başlamıştır. O zamandan günümüze gelene kadar turizm; turizmin olmadığı yerlerde bile her ulus ve topluma ya doğrudan ya da dolaylı olarak etki etmiş, en yüksek ulusal ve uluslararası düzeylerde bile karar alma sürecini etkiler hale gelmiştir. Tüm bu süreçlerden geçen turizm günümüzde dünyanın en güçlü ekonomik, sosyal, kültürel, ekolojik ve politik güçlerinden biri haline gelmiştir (Timothy ve Boyd, 2006: 1). Turizmin küresel önemi göz önünde bulundurulduğunda, dünya da ki ülkelerin turizmi ekonomik kalkınmanın, gelişmenin ve markalaşmanın bir aracı olarak kabul ettikleri görülmektedir. Küreselleşmeyle eş zamanlı olarak teknolojinin de gelişmesiyle ülkeler arası mesafelerin azalması, ücretli tatil hakkı vb. gelişmeler uluslararası turizm anlayışının gelişmesine neden olmuştur (Çeken vd., 2007: 8). Ülkeler, dünya turizm pazarı pastasında ki payını arttırmak amaçlı turizm kaynaklarını kullanıp, geliştirmek suretiyle kısa ve uzun vadeli planlamalar ve stratejiler geliştirmektedirler. Bu bağlamda gün geçtikçe turizm kaynaklarında meydana gelen azalmalar ve kaynakların niteliklerinde oluşan deformasyonlar, turizmde sürdürülebilirlik yaklaşımının artması, turizm olayının on iki aya yayma isteği ve tüketicilerin klasik deniz, kum, güneş turizminden sıkılarak yeni arayışlar girmesi gibi bazı etkenler (Uygur ve Baykan, 2007: 32) turizm türlerinde çeşitlendirmelere gidilmesini sağlayarak alternatif turizm türlerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Ortaya çıkan bu alternatif turizm türlerinden biriside kültür turizmidir.

Kültür turizmi; zamanla kaybolmaya yüz tutmuş yaşam biçimlerini görmek onları öğrenmek ve kültürel değerlerin (el sanatları, yemekler, sanat eserleri vb.) bir anı olarak korunmasını sağlamak amacıyla kültürel açıdan zengin bölgelere

- Hatay'da kırsal turizm işletmelerinde teşvikler verilerek bu işletmelerin defne sabunu üretimini bir aktiviteye dönüştürmesine olanak sağlanabilir. Bu sayede gelen turistler kendi elleriyle yapmış oldukları defne sabunlarını kendileri kullanabilir ve defne sabunu kültürünün tanınırlığı arttırılabilir.
- Bu kültürün yaşatılması adına devlet teşvikleri sağlanarak gerekirse İŞKUR ve halk eğitim modülleri oluşturulmalı ve kültür aynı zamanda bir iş kolu haline getirilmelidir. Böylece gençlerinde bu kültüre ilgi duyması ve kültürün tutundurulması sağlanabilir.

Yerel halkın kendi kültürünü unutmaması ve unutturmaması gerekmektedir. Bu doğrultuda yerel halk sahip olduğu bu kültürel değer konusunda bilinçlendirilmesi ve sahip çıkması sağlanmalıdır. Kamu kurum ve kuruluşlarının da yöresine özgü bir kültürü yaşatması için gerekirse konuyla ilgili araştırma enstitüleri kurması gerekmektedir. Gerek ulusal gerekse de uluslararası TV kanallarında, gazetelerde, radyolarda ve sosyal medya kanallarında geleneksel Hatay Defne Sabunu ve kültürünün tanıtılması sağlanmalıdır. Söz konusu ürünün kültürel belleğe alınarak yaşatılmasının sağlanması ve küresel bazda turistik bir ürün olarak öne çıkartılması amaçlanmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akgül, (2003), "Turistik Ürün Çeşitlendirmesi Kapsamında Kültür Turizmi, Aphrodisias-Geyre Örneği", Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm Anabilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Aydın.
- Anonim, (2016). Defne Eylem Planı (2016- 2020), T.C Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Orman Genel Müdürlüğü. Hatay.
- Ar, H. (2015), "Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunmasında Turist Rehberlerinin Rolü", Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Coşkun, R., Altunışık, R. & Yıldırım, E. (2017). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı, Sakarya: Sakarya Yayıncılık.
- Çeken, H., Karadağ, L. & Dalgın, T., (2007). Kırsal Kalkınmada Yeni Bir Yaklaşım Kırsal Turizm ve Türkiye'ye
- Yönelik Teorik Bir Çalışma, Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 7(1): 1-14.
- Çetinkaya, N. (2018). Somut Olmayan Kültürel Miras Unsuru Erzurum Lavaş (Acem) Ekmeğinin Turistik Ürüne
- Dönüştürülmesine Yönelik Bir Çalışma, Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi, 2(Ek.1), 430-452.
- Debeş, T. (2011), Cultural Tourism: a neglected dimension of tourism industry, Anatolia- An International Journal of
- Tourism and Hospitality Research, Vol: 22, No: 2, 234-251.
- Gögebakan, Y. (2015). Dünya Üzerindeki Kültürel Varlıkların Turizme ve Ekonomiye Katkısı. Anadolu Üniversitesi
- Sanat & Tasarım Dergisi, 5(9): 48-70.
- Kalaycıoğlu, M. (2001). Hatay Halk Bilimi II., Antakya Belediyesi Kültür Yayını.

- Kalaycıoğlu, M. (2011). Hatay Halk Bilimi. Antakya Belediyesi Kültür Yayını.
- Kaymaz, Ç, K ve Özşahin, E (2013). "Hatay İlinin Potansiyel Eko Turizm Alanlarının Coğrafi Açından Değerlendirilmesi (Doğu Akdeniz)", 2. Doğu Akdeniz Turizm Sempozyumu "Ekoturizm" (19 Nisan 2013) Bildiriler Kitabı, s. 161-179.
- Koçak, A. & Arun, Ö. (2006). İçerik Analizi Çalışmalarında Örneklem Sorunu, Selçuk İletişim Dergisi. 4, (3): 21-28.
- Köksal, Y. (2014). Yöresel Ürünlerin Ulusal Pazarlara Açılmasında Karşılaşılan Pazarlama Sorunları ve Çözüm Önerileri; Burdur Ceviz Ezmesi Örneği. Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, Cilt: 28, Sayı: 3, s.159-171.
- Madran, E. ve Özgönül, N. (2005). Kültürel ve Doğal Değerlerin Korunması. Ankara: TMMOB Mimarlar Odası, s. 73.
- Mckercher, B. ve DuCros, H., (2012). Cultural Tourism The Partnership Between Tourism and Heritage Management, Routledge, USA.
- Orhan, A. (2010). Yerel Değerlerin Turizm Ürününe Dönüştürülmesinde "Coğrafi İşaretlerin" Kullanımı: İzmit Pişmaniyesi Örneği. Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi, Cilt 21, Sayı 2, s.243-254.
- Örs, H. ve Sürmeli, P. (2016). Kültürel Pazarlarda Rekabet Gücü Aracı Olarak Örtülü Bilginin Somutlaştırılması: Antakya Örneği. Global Business Research Congress (GBRC), May 26-27, s.262-268. Istanbul, Turkey.
- Öztürk, Y. ve Yazıcıoğlu, İ. (2002). Gelişmekte Olan Ülkeler İçin Alternatif Turizm Faaliyetleri Üzerine Teorik Bir Çalışma. Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi, 2.
- Pamir, H (2009). "Alalah'dan Antiokheia'ya Hatay'da Kentleşme Süreci", Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt: 6, Sayı:12, s. 258-288.
- Rudan, E. (2010), The Development of Cultural Tourism in Small Historical Towns, Tourism and Hospitality Management Conference Proceedings, 577-586.
- Timothy, DJ & Boyd, S.W (2006) Heritage Tourism in the 21st Century: Valued Traditions and New Perspectives, Journal of Heritage Tourism, 1:1, 1-16, DOI:10.1080/17438730608668462
- Uygur, S.M. ve Baykan, E. (2007). Kültür Turizmi ve Turizmin Kültürel Varlıklar Üzerindeki Etkileri. Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 2, sayfa: 30-49.
- Yalçın, B. (2009). Yöresel Ürünlerin Pazarlamasında E-Ticaretin Etkisinin İncelenmesine Yönelik Bir Araştırma. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Zaman, M. (2012). Trabzon İlinin Turizm Coğrafyası: Potansiyel-Alternatifler-Planlama, Atatürk Üniversitesi Yayınları, No:999.
- <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/hatay/kulturatlasi/defne-apollon-efsanesi>. Erişim Tarihi: 16.12.2019.
- <http://www.historysoap.com/history-defne-sabunlari.php> Erişim Tarihi: 02.01.2020.
- <https://www.makaleler.com/defne-sabunu-faydaları-ve-kullanımı>. Erişim Tarihi: 02.01.2020.
- <https://www.ci.gov.tr/Files/GeographicalSigns/219.pdf> Erişim Tarihi:10.01.2020